gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Meerjarenperspectief Investeringen najaar 2023
Portefeuillehouder	drs. Jurgen Nobel
Steller	Hans Teeuwen
Collegevergadering	7 november 2023
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	10164072

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. in te stemmen met de bijstelling van het gemeentelijke investeringsplan voor de jaren 2023-2027 conform bijlage 2 van het Meerjarenperspectief Investeringen najaar 2023;
2. vast te stellen de 24e kredietverstrekking voor 2023, waarbij de volgende kredieten wordt geautoriseerd en vrijgegeven:
   a. € 217.500, Tijdelijke huisvesting scholen;
   b. € 66.000, Uitvoeringsprogramma mobiliteit (kruising Aalsmeerderweg/Beechavenue);
   c. € 130.000, Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2022;
   d. € 1.980.000, Voorbereidende grondexploitaties;
   e. € 193.400, Tijdelijke huisvesting ambtelijke organisatie;
   f. € 157.000, Luchtbehandeling en entree locatie Polderlanden;
3. vast te stellen de 25e kredietverstrekking voor 2023, waarbij de volgende aanpassingen worden verwerkt:
   a. doorschuiven van diverse geautoriseerde kredieten met als gevolg een verlaging van de voor de jaarschijf 2023 vrijgegeven kredieten met een totaalbedrag van € 43,1 miljoen;
   b. vrijval van diverse kredieten met € 1,7 miljoen;
4. vast te stellen de 3e kredietverstrekking voor 2024, waarbij de volgende kredieten wordt geautoriseerd en vrijgegeven:
   a. € 383.000, Uitvoeringsprogramma mobiliteit (ten laste van de stelpost indexatie investeringen);
   b. € 259.000, Hoofddorp-Noord AM Locatie infra en hiervan niets vrij te geven in 2024 (ten laste van de stelpost indexatie investeringen);
   c. € 633.000, PARK21 en hiervan niets vrij te geven in 2024 (ten laste van de stelpost indexatie investeringen);
   d. € 218.000, Ringdijk en Ringvaart;
   e. € 1.521.200, Vernieuwing openbare ruimte (VOR) 2022, reconstructie Batterijweg en hiervan € 760.600 vrij te geven in 2024;
5. vast te stellen de 4e kredietverstrekking voor 2024 waarbij een totaalbedrag van € 20,7 miljoen voor de jaarschijf 2024 wordt vrijgegeven in verband met het doorschuiven van diverse geautoriseerde kredieten uit 2023;
6. het Meerjarenperspectief Investeringen najaar 2023 vast te stellen.

2. Samenvatting

Met het Meerjarenperspectief Investeringen (MPI) najaar 2023 rapporteren wij aan de raad over de uitvoering van de door de raad geautoriseerde investeringskredieten. Hiermee wordt de raad ondersteund in zijn controlerende taak en wordt de sturing op investeringen versterkt. Het MPI najaar 2023 heeft als standlijn 31 augustus 2023.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

In het MPI wordt voor de investeringen met een bruto investeringsbedrag van € 2,0 miljoen of hoger, de zogenaamde grote projecten, uitgebreid ingegaan op de stand van zaken van de uitvoering.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Het MPI geeft inzicht in de voortgang en bijstelling van investeringen van € 2,0 miljoen en hoger. In het hoofdstuk 'Overige investeringen en kredietaanpassingen' zijn ook de bijstellingen van investeringen die verbonden zijn aan een grondexploitatie opgenomen. Rapportage over de investeringen in (voorbereidende of actieve) grondexploitatieprojecten vindt plaats in het (tussentijds) Meerjarenperspectief Grondzaken ((t)MPG).
Indien een investering minder dan € 2,0 miljoen bedraagt maar grote risico's met zich meebrengt, dan wordt deze investering ook nader toegelicht. Door deze vorm van kredietbewaking wordt geanticipeerd op de verwachte overschrijdingen en onderschrijdingen op investeringskredieten. Hiermee verhogen wij de mate van rechtmatigheid en getrouwheid op bestedingen in projecten.

Voor elk groot project zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- algemene informatie
- projectomschrijving
- actuele ontwikkelingen
- kansen en risico's
- gevraagde beslissingen
- financiële gegevens

De opgenomen informatie is gebaseerd op de per standlijn 31 augustus 2023 bekende gegevens en inzichten. Onder het onderwerp actuele ontwikkelingen worden de ontwikkelingen ten opzichte van het MPI voorjaar 2023 toegelicht.

Samenhang met de Planning & Control-cyclus

Het MPI najaar 2023 wordt gelijktijdig met de Najaarsrapportage 2023 ter behandeling en vaststelling aangeboden aan de raad. In het MPI wordt over de lopende investeringen en investeringsprojecten gerapporteerd. In dit MPI is het uitgangspunt de stand van het investeringsplan 2023-2027 zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027 waarop eventuele mutaties volgen.

Dit leidt tot een bijgestelde stand van het investeringsplan. Deze stand wordt gebruikt voor de raming van de kapitaallasten en eventueel exploitatielasten die in de Najaarsrapportage 2023 worden verwerkt. Daarmee is het MPI een onderdeel van de gemeentelijke planning- en control-cyclus. Gezien deze werkwijze is het logisch dat volgtijdelijk eerst het MPI najaar 2023 wordt vastgesteld en daarna de Najaarsrapportage 2023.

(tussentijds) Meerjarenperspectief Grondzaken ((t)MPG) projecten
Om de raad transparant te informeren over de totale prognose van het investeringsplan worden van projecten die verbonden zijn aan een grondexploitatie, de ramingen en bijstellingen weergegeven in het hoofdstuk 'Overige investeringen en kredietaanpassingen'.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?
Nadat jarenlang de ontwikkeling van de inflatie redelijk stabiel was, is in 2022 en 2023 sprake van extreem hoge inflatiecijfers. En ook door de wereldwijde tekorten aan materiaal en landelijk de tekorten aan personele capaciteit liggen de loon- en prijsstijgingen fors hoger. Om de hogere investeringsuitgaven als gevolg van de inflatie te kunnen opvangen is in de Programmabegroting 2023-2026 rekening gehouden met een structurele stelpost voor hogere kapitaallasten. Per investering wordt beoordeeld of er als gevolg van loon- en prijsstijgingen extra krediet aangevraagd moet worden ten laste van deze stelpost. Dit is onder meer afhankelijk van de aannames die zijn gedaan ten tijde van het berekenen van het noodzakelijke krediet en of er bijvoorbeeld ruimte is in de stelpost onvoorzien waarmee in veel kredieten rekening gehouden wordt. Indien extra krediet wordt aangevraagd in verband met de hoge inflatie, wordt dit in het MPI toegelicht bij de investering en is dit bij de gevraagde beslissingen van het project opgenomen.
Dit MPI is de laatste mogelijkheid om een beroep te doen op deze stelpost. Er wordt vanuit gegaan dat de extreem hoge inflatiecijfers een incident waren. Bij het ramen van de benodigde kredieten moet altijd rekening worden gehouden met indexering voor loon- en prijsstijging gedurende de looptijd van het project. Het restant van de stelpost valt vrij. Dit voordeel wordt geraamd in de Najaarsrapportage 2023.
Onderstaande tabel geeft inzicht in de kapitaallasten welke als gevolg van loon- en prijsstijgingen ten laste van de stelpost indexatie investeringen worden gebracht en een overzicht van het restant van de stelpost.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Stelpost indexatie investeringen stand MPI voorjaar 2023	263	757	951	1.308	1.341
Mutatie MPI najaar 2023	0	-6	-39	-52	-388
Vrijval restant stelpost ten gunste van het begrotingsresultaat	-263	-751	-912	-1.256	-953
Stelpost indexatie investeringen na verwerking MPI najaar 2023	0	0	0	0	0

3.3 Wat mag het kosten?
Hieronder worden de belangrijkste mutaties ten opzichte van het MPI voorjaar 2023 kort weergegeven.

Afgeronde projecten
Met de vaststelling van de Jaarstukken 2023 wordt het project Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) 2020 afgesloten. Daarnaast wordt ook voor de laatste keer gerapporteerd over de projecten Dorpshuis en Dorpsplein Zwanenburg, Pand Etta Palmstraat, Fietsverbinding knooppunt Badhoevedorp, Verbetering Ruimtelijke Kwaliteit N200 en Westelijke ontsluiting Sugar City Terrein. De werkzaamheden van deze projecten zijn uitgevoerd en bevinden zich in de afrondende fase.

Nieuw opgenomen in dit MPI najaar 2023
<u>Verhuizing bibliotheek Nieuw-Vennep</u>
Voor de bibliotheek in Nieuw-Vennep realiseren we toekomstbestendige huisvesting in het Marktgebouw aan het Harmonieplein. Een appartementsrecht (casco) wordt aangekocht en er wordt opdracht gegeven voor het realiseren van een inbouwpakket/interieur. Na realisatie

verlaat de bibliotheek haar huisvesting aan de Schoolstraat 2 te Nieuw-Vennep. De gemeenteraad heeft hiervoor een krediet geautoriseerd van € 3,8 miljoen (2022.0002511).

Wijkvernieuwing Welgelegen
De raad heeft op 29 mei 2023 een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld voor het project ter hoogte van € 11,1 miljoen (7766363). In de wijk Welgelegen in Nieuw-Vennep worden naast de aanleg van drainage onder andere verhardingen, groen, kabelnet openbare verlichting en delen van de riolering vervangen (wijkvernieuwing).

Spoorzicht Noord
Dit project betreft het herstellen van de openbare ruimte van het bedrijventerrein Spoorzicht Noord. Met de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2023 bedraagt het totale krediet € 2,5 miljoen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is gebleken dat de aanwezige bedrijven de aansluiting van hun bedrijf op hoogte hebben gebracht met de huidige (nog niet afgewerkte) ontsluitingsweg. Wanneer wij deze weg afmaken conform de gemeentelijke eisen ontstaat risico op waterschade bij deze bedrijven. Dit nieuwe inzicht leidt ertoe dat de gehele weg lager aangelegd wordt zodat de panden en uitritten goed aansluiten op de openbare weg.

Verhoging investeringen (2023)
Tijdelijke huisvesting scholen
Voor de aanschaf van een tweede unit (de Zwanebloem in Zwaanshoek (7450840)) heeft de raad krediet geautoriseerd. Er is een aanbesteding doorlopen en de vergunningsprocedures zijn in gang gezet of al afgerond. Uit de aanbesteding is gebleken dat er een aanvullend krediet nodig is van € 217.500. Na overleg met het schoolbestuur is in het programma van eisen de noodzakelijke omvang uitgebreid van 1.065 m² bruto vloeroppervlakte (BVO) naar 1.200 m² BVO.

Uitvoeringsprogramma mobiliteit (kruising Aalsmeerderweg/Beechavenue)
Dit betreft de verhoging van het krediet met € 66.000 voor de aanpak van de kruising Aalsmeerderweg/Beechavenue. Dit wordt gedekt door een bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam.

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2021-2023
Als gevolg van prijsstijgingen van energie, materiaal en personeel van diverse projecten is een extra krediet benodigd van € 130.000. De extra kapitaallasten worden gedekt uit de rioolheffing en/of de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing.

Voorbereidende grondexploitaties
De kosten van voorbereidende grondexploitaties kunnen volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) maximaal vijf jaar geactiveerd worden op de balans onder de immateriële vaste activa. Dit betekent dat de raad hiervoor een investeringskrediet beschikbaar moet stellen. Als besloten wordt om een grondexploitatie daadwerkelijk te openen, dan worden de gemaakte voorbereidende kosten opgenomen in de betreffende grondexploitatie. Wordt er geen grondexploitatie geopend, dan worden de gemaakte kosten gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve grondzaken. Over de besteding van deze kredieten wordt gerapporteerd in het (tussentijds) Meerjarenperspectief grondzaken ((t)MPG). Voorheen werden de voorbereidende kosten in de exploitatie geraamd, wat niet juist was en nu gecorrigeerd wordt. Deze correctie heeft geen budgettaire gevolgen.

Tijdelijke huisvesting ambtelijke organisatie
In de afronding van de investering tijdelijke huisvesting ambtelijke organisatie zijn nog kosten gemaakt voor beveiliging en klimaatservice.

Luchtbehandeling en entree locatie Polderlanden
Voor de luchtbehandeling is met de Voorjaarsrapportage 2023 krediet geautoriseerd. Inmiddels is onderzocht welke werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. De kosten voor de aanpassingen van de entree Polderlanden waren niet voorzien. Noodzakelijke aanpassingen aan de entree worden doorgevoerd in verband met de renovatie van het winkelcentrum. Hierin is rekening gehouden met de verbetering van de entree en de toegankelijkheid van mindervalide bezoekers. Daarnaast worden de ontvangstruimte en begane grond aangepast voor de specifieke behoeften van de toekomstige bezoekers van het Meer-team.

Verhoging investeringen (2024)
PARK21
In verband met de hoge inflatie wordt aanvullend krediet aangevraagd van € 633.000. De bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost indexatie investeringen.

Hoofddorp-Noord AM Locatie infra
In verband met de hoge inflatie wordt aanvullend krediet aangevraagd van € 259.000. De bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost indexatie investeringen.

Ringdijk en Ringvaart
Voorgesteld wordt in te stemmen met het beschikbaar stellen van een extra krediet van € 218.000. Deze verhoging wordt volledig gedekt door een subsidie van het Rijk (Tweede Tranche Rijksimpuls Verkeersveiligheid).

VOR 2022
De vervanging van de verhardingen van de Oude Notweg in Haarlemmerliede is gereed. Gecombineerd met dit project wordt de nabijgelegen Batterijweg verbreed tot drie meter en wordt openbare verlichting aangelegd op het deel van de Batterijweg, tussen de Groeneweg en de Spaarndammerdijk, en op de Oude Notweg, tussen de Liedeweg en de Groeneweg. De kosten hiervan bedragen in totaal € 1.847.000. De Vervoerregio Amsterdam (VRA) verstrekt een subsidie van maximaal € 1.521.231 voor dit project en de resterende kosten worden gedekt uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM). De uitvoering van dit project start in april 2024.

Uitvoeringsprogramma mobiliteit (indexatie)
In het UPM is rekening gehouden met de afronding van de herinrichting van de Robert Kochstraat en de Kamerlingh Onneslaan qua ontwerp beter hierop te laten aansluiten. Sinds 2020 is de toegekende € 800.000 niet geïndexeerd. Het verschil in de raming dat door de prijsstijgingen in de bouw is opgetreden is € 89.000. De bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost indexatie investeringen.
Verder wordt in verband met de hoge inflatie en een verouderde raming (prijspeil 2019) extra krediet aangevraagd voor de Rijnlanderweg. De indexatie wordt aangevraagd over de investering exclusief VTA-kosten (voorbereiding, toezicht en administratie). De bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost indexatie investeringen.

Doorschuiven investeringen
Diverse investeringen worden doorgeschoven in de uitvoeringsjaren 2024-2027. Het doorschuiven gebeurt op basis van de laatst bekende informatie en wordt toegelicht in het MPI. De belangrijkste oorzaken van het doorschuiven zijn:
- noodzakelijke afstemming met of toestemming van medeoverheden of andere derden die meer tijd kosten;
- afstemming van de planning met andere projecten ter voorkoming van extra overlast voor inwoners en ondernemers;
- gerechtelijke uitspraken.

Vrijval van de kredieten
Een aantal kredieten kan vrijvallen. In het MPI najaar 2023 wordt dit toegelicht.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023
Vernieuwing openbare ruimte 2020	235
Vernieuwing openbare ruimte 2021	802
Vernieuwing openbare ruimte 2023	100
Dorpshuis Rijsenhout	528
Totaal	1.665

In onderstaande tabel is een samenvattend meerjarenoverzicht opgenomen van het Investeringsplan 2023-2027.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Stand MPI voorjaar 2023	101.859	100.262	74.428	86.756	52.664
Nieuwe investeringen Voorjaarsrapportage 2023 (bruto)	9.944	14.981	30.211	30.682	45.508
Verwerking kredietbesluiten raad en Programmabegroting 2024-2027	16.823	-2.459	-4.276	-3.331	0
Beginstand MPI najaar 2023 (bruto)	128.626	112.784	100.363	114.107	98.172
Mutaties MPI najaar 2023:					
Doorschuiven van 2023 naar 2024 en verder	-40.982	19.664	4.224	-1.881	-4.804
Vrijval van kredieten in 2023	-875	-791	0	0	0
Eindstand MPI najaar 2023 (bruto)	86.769	131.657	104.587	112.226	93.368
Dekking reserves	-2.984	-22.033	-7.629	-8.812	-3.803
Dekking bijdrage derden	-34.174	-12.981	-9.628	-19.041	-1.368
Eindstand MPI najaar 2023 (netto)	49.611	96.643	87.330	84.374	88.197

Wat zijn de financiële risico's?
In het MPI najaar 2023 worden per project de kansen en risico's inzichtelijk gemaakt.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De raad heeft het budgetrecht en stelt het MPI najaar 2023 vast. Het college is verantwoordelijk voor het tot stand komen van de planning- en controlproducten. De portefeuillehouder Financiën is binnen het college eerste aanspreekpunt voor de planning- en controlproducten.

3.5 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

Via de reguliere planning- en controlcyclus wordt de raad geïnformeerd over de uitvoering van de investeringen. Het eerstvolgende planning- en controlproduct waarin dit gebeurt, is het MPI voorjaar 2024.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de wnd. secretaris, de burgemeester,

drs. Rob van Daal Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):

- Meerjarenperspectief Investeringen najaar 2023